

Мазур Людмила

магістрантка факультету обліку та аудиту

Вінницький національний

аграрний університет

Науковий керівник:

Подолянчук О.А., доцент, к.е.н.,

завідувач кафедри обліку та оподаткування

в галузях економіки

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сучасним умовам господарювання характерні відкритість економіки та глобалізація. У зв'язку із цим, основою для визначення значущості суб'єкта господарювання є фінансова звітність, формування якої здійснюється в системі бухгалтерського обліку. Саме завдяки фінансовій звітності, рівень достовірності якої підтверджено аудитором, формуються передумови прийняття управлінських рішень щодо здійснення значних фінансово-господарських операцій.

В обліковій теорії звітність як економічну категорію трактують двояко. З одного боку, вона виступає системою узагальнених і взаємопов'язаних економічних показників, які характеризують виробничу й фінансово-господарську діяльність підприємства за певний період. З іншого – звітність є елементом бухгалтерського обліку, способом узагальнення і подання інформації про результати діяльності підприємства. Оскільки обліковий цикл завершується складанням звітності, то звітність за своєю сутністю включає не лише систему економічних показників, а й виступає сукупністю способів і прийомів узагальнення даних обліку [9].

Бухгалтерським законодавством визначено, що фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, яка відображає фінансовий стан підприємства та

результати його діяльності за звітний період. Метою такої звітності є забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень [7]. Проте, доречною є думка, що дане визначення не є повним. Зокрема наголошується, що фінансова звітність це, насамперед, бухгалтерська звітність, яка містить інформацію не лише про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, але й про рух грошових коштів. Звертається увага на те, що фінансова звітність – це звітність за певний звітний період, а баланс складається на певну звітну дату [8, с. 56].

Виступаючи ланкою зв'язку між господарською діяльністю та особами, які приймають рішення, бухгалтерський облік: по-перше, вимірює господарську діяльність шляхом реєстрації даних про неї для подальшого використання; по-друге, обробляє дані та інтерпретує їх так, щоб вони набули практичної корисності; по-третє, передає у вигляді звітів інформацію тим, хто використовує її для прийняття управлінських рішень [5, с. 1003].

Під час формування фінансової звітності потрібно дотримуватись низки принципів, визначених стандартами бухгалтерського обліку, та намагатися забезпечити їй якісні характеристики (дохідливість, доречність, достовірність, зіставність).

Фундаментальними (основоположними) якісними характеристиками є: доречність і правдиве подання. Корисність фінансової інформації посилюється, якщо вона є: зіставною; її можна перевірити; вона є вчасною; є зрозумілою. Таким чином, якість облікової інформації визначається її корисністю при прийнятті рішень зацікавленими користувачами цієї інформації [4, с. 86].

Фактом сьогодення та щоденних реалій для кожного підприємства й управлінського персоналу є цифрові технології. Швидкість проникнення цифрової реальності в практики ведення бухгалтерського обліку часто вища, ніж впровадження технологій на виробничих майданчиках. Ці реалії вимагають трансформації вимог до представлення інформації обліковою системою з урахуванням тенденцій розвитку інформаційних технологій. Таке

представлення інформації особливо стосується звітності як способу одержання зведених показників діяльності підприємства за звітний період, на підставі яких ухвалюватимуться економічні рішення [2, с. 125].

За останні десять років за вимогою законодавців вітчизняним обліковцям довелося опанувати електронний документообіг для звітування державним органам, цифрові підписи та печатки, електронний кабінет платника податків. Облікові дані сучасних компаній вносяться до баз даних, що конструюються або у спеціальному програмному середовищі, встановленому локально на робочому місці бухгалтера, або на платформах «хмарних» обчислень. В Україні законодавчо окреслено інноваційні зміни облікової практики найближчих років – упровадження цифрової технології XBRL для складання фінансової звітності підприємств у єдиному цифровому форматі [1, с. 249].

До сучасних способів формування та подання фінансової звітності слід віднести застосування web-технологій для розміщення звітності в Інтернеті, а також використання гнучкої мови бізнес-звітів XBRL (eXtensible Business Reporting Language – розширювана (гнучка) мова ділової звітності) [3].

XBRL (eXtensible Business Reporting Language (перекладається як «розширювана мова ділової звітності»)) – це програмний стандарт, розроблений для поліпшення способу передавання фінансових даних, що полегшує компіляцію та обмін інформацією. Мета XBRL полягає в тому, щоб зробити автоматизований збір даних, який допоможе регуляторам, аналітикам та інвесторам здійснювати більш складний аналіз [6].

Як зазначено в наукових публікаціях [6], зазначений програмний стандарт дуже зручний і для щоденного використання в роботі обліковців і для аналітики апаратом менеджменту. І хоча, як і будь-який стандарт, XBRL починає мати сенс тільки при масовому розповсюдженні, варто пам'ятати, що Україна сьогодні все активніше залучається до процесу глобалізації. Стратегічне управління та відповідальні рішення вимагають все більшої оперативності, тому уніфікація міжнародних практик в області фінансової звітності дасть

можливість приймати зважені, об'єктивні та ефективні рішення.

Список використаних джерел:

1. Курган Н.В. Еволюція та перспективи автоматизації бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності підприємств України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 5 (22). С. 249-256.
2. Мазіна О.І., Олійник В.С. Трансформація звітності в умовах глобалізації. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2019. Випуск 3. С. 124-132.
3. Озеран А.В. Фінансова звітність у форматі XBRL. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197265485.pdf>. (дата звернення 17.10.2020).
4. Подолянчук О.А. Облікова інформація та її якісні характеристики відповідно до облікових стандартів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №8. С. 79-90.
5. Попова В.Д., Курилюк Н.М. Бухгалтерська звітність у системі інформаційного забезпечення управління підприємством. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 18. С. 1002-1011.
6. Приймак О.О., Щирська О.В. Подання фінансової звітності в форматі XBRL в Україні. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4663/1/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BA.pdf>. (дата звернення 17.10.2020).
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 17.10..2019).
8. Сторожук Т.М., Блищик Л.В. До питання термінологічного трактування дефініції «фінансова звітність». *Облік і фінанси*. 2019. №4 (86). С. 54-62.
9. Шигун М.М., Іваненко В.О. Види звітності підприємств: підходи до їх класифікації. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/68741/64055.pdf>. (дата звернення 17.10.2020).